

NÉPOLVASÓTÁR

SZÉPIRODALMI
ÉS
tudományterjesztő
HETILAP.

Felelős szerkesztő:
MEZŐFI VILMOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, VII., Garay-utca 32. sz.

a hová a megrendelések intézendők.

Tartalom:

Rebellis koldus dala. (Abrányi Emil) — A harcos és a gondolkodó. (Mezőfi Vilmos.) — A vadak erkölce. — Anyám. (Csizmadia Sándor) — Jézus a harcz barátja volt. (Weitling Vilmos.) — Tragédia a feyházban. (Hugó Viktor.) — Áldomás. (Zempléni Árpád. — A papok a nőkről. — Szociális igazságok — Humer. — Világkrónika. — Gazdaság. — Szerkesztői üzenetek. — Betűtálmány.

Egyes szám ára 10 krajczár.

Előfizetési ára negyedévre 1.20 kr., félévre 2.40 kr.

Megjelenik minden vasárnap.

A jutalom.

Ujlesztendőre a „Népolvasótár“ minden olvasója diszes faliképet kap, a mely a proletariátus szabadságharczának egy jelenetét ábrázolja. A művészi kivitelű kép bizonyára kedves meglepetés lesz minden olvasónknak. Előre is felhívjuk olvasóink figyelmét erre a képre.

*

Minden lakásváltozást pontosan tessék a kiadóhivatalnak (Garay-u. 32.) bejelenteni. Panaszokkal rendetlen kihordás miatt stb.: ide tessék fordulni és rögtön intézkedünk.

*

Bekötési táblák a regényhez készülöben vannak.

*

A 600 oldalas vaskos Bebel-féle híres könyvet „A nő a multban, jelenben és a jövőben“ minden olvasónk Budapesten 25 kr. és vidéken 35 kr. kezelési díj lefizetése mellett megkapja.

*

A „Népolvasótárt“ terjeszteni minden munkásembernek erkölcsi kötelessége. Minél több olvasója van a „Népolvasótárnak“ annál szebbet és tartalmasabbat nyújtunk. Czimeket szívesen veszünk és rögtön küldünk mutatványszámot.

*

A jutalomkép, a mely minden lakásnak díszére lesz, száz centiméter hosszú és hatvan cm. magas.

NÉPOLVASÓTÁR

18. szám.

Budapest, 1897. augusztus 29.

I. évfolyam

Szerkeszti és kiadja MEZŐFI VILMOS.

☉ Szerkesztőség és kiadóhivatal Garai-utca 32.

Rebellis koldus dala.*

*Hirályok, királyok, tündöklő királyok,
A kiket a világ trónusain látok,
Nem vagytok másoknál se jobbak, se szebbek,
Csak hatalmasabbak s tán szivtelenebbek.*

*Dobos, ebes pásztor kell a birka nyájnak
De nem kell a szalac, a művelt polgárnak,
Annak a becsület egyedüli feke,
Nem gyarló halandók ráfogott felsége.*

*Az a maga ura, a maga irányja,
A ki rosszát nem tesz, mert az embert szánja,
A hitél távol áll a bűn és a gazság,
Mert vallása, lelke, hite az igazság.*

*Jól van, helyesen van, ingyen is megérttem,
Hogy elől ragyogjon a valódi érdem.
De mikor köztetek annyi gyenge, rossz van,
Mégis csak ti ültök a fénylő magosban.*

*Deig hogyan érdem és nem véletlenség
Szabná ki az osztályt: hol lenne a fenség?
Heresen volnátok istenek e földön,
Véletlek vén kőre pinoze, fegyház, börtön.*

*A ki most legelső, lenne legutolsó.
Minden tárgyú mondat, minden csodogott szó
Nem hozná a népek millióit lázba,
Nem röpítné sürgöny szerke a világra.*

*Ti kuzerorganizátok az előszobákban,
Titeket lékésne minden inas látnan,
És ha gondolatok néha nagyot, szépet,
Hézenyitél, nyomortél hej! ti vezetnétek.*

* Rebellis: Lázadó, forradalmi.

*Ha ti nem volnátok, egyszerűbbek volnánk,
Többször felhasednénk, viháiban hajelnánk,
Nem foszítene köztünk annyi szemtelen gég,
Egymást igazában, bensőbben szeretnők.*

*De a míg ti lesztek, addig mint az átek
Egy csífa hazugság vonja a világot;
Bölcsök éhen hiának és a hitvány pára
Félként hemlel a lép országok csucsára.*

Ábrányi Emil.

A harezos és a gondolkodó.

A munkálkodó nép lánglelkű, aranyszavu, rettenhetlen bátorságu barátja volt az a férfi, aki 1864. augusztus 31-én dicsőségteljes élet után, oly dicstelen módon halt meg. Lassalle Ferdinánd nevét ismerik az egész világon, és a hol munkás ember van, a ki két keze munkájával keresi meg mindennapi kenyerét, — tisztelik is. Mert senki sem tett többet a munkásnépért, mint Lassalle Ferdinánd.

Világító fáklya volt, a melynek utmutatása nyomán indult a világ sok millió munkása, hogy megtalálja a szabadsághoz vezető utat. Lassalle Ferdinánd egyaránt nagy volt, mint tudós és mint emberbarát. A boroszlói temetőben nyugosznak földi maradványai, a melyek fölött emlékoszlopon a következő sorok hirdetik el nem muló dicsőségét: Itt nyugszik Lassalle Ferdinánd, a harezos és a gondolkodó. Nem hazug ez az írás. Mert Lassalle Ferdinánd egész életén át gondolkodó harezosa volt az emberi jogoknak. Milliókat rázott fel a szolgaság jármából, hogy milliók agyában meggyujtsa a tudás lángját.

Írásaiban a tudás és lelkesedés szavai, oly sok idő után, még ma is, rezgésbe hozzák az emberek szívét. Legjobban megismerhetjük ennek a nagy férfinak lelki világát, abból a levélből, a melyet egy imádott nőhöz intézett, a kit szenvedélyes szívének minden érzésével szeretett.

Ebben a levélben leplezetlen őszinteséggel tesz vallomást legrejtettebb gondolatairól is. Ime lássuk minők ezek a gondolatok a szerelemről:

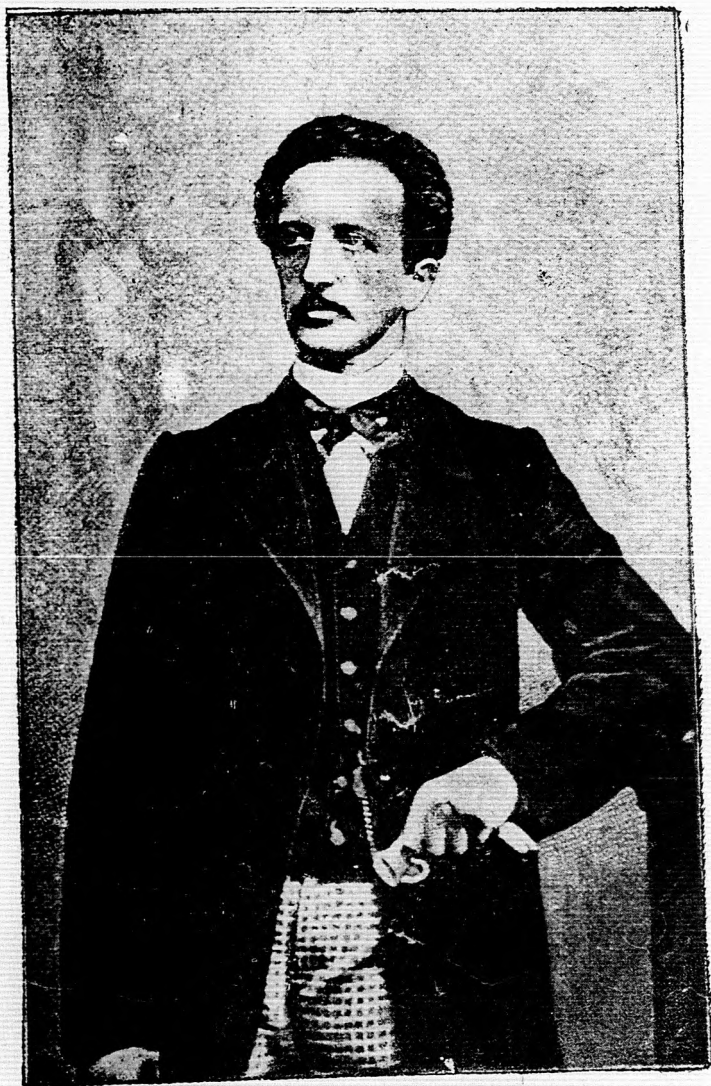
„Szabad akaratából, teljes odaadással szeressen engem, szívem választottja. Mindenét nekem adja, hogy enyémmé tehessem. Ha a nő nem szeret lényének minden hatalmával, ha szívének legmélyén nem vonzódik hozzám: nem leszek képes arra, hogy boldoggá tegyem. Talán inkább szerencsétlenné, mint sem szerencsésé tenném. Vannak viszonyok, a mikor a korlátolt szerelem boldoggá teheti a nőt, az én helyzetem azonban olyan, hogy csak akkor lehet boldoggá, ha szerelme az a mindent megemésztő tűz, a melyet az akadályok még fokoznak és a mely örökké tart.”

„Magam iránt szivtelen vagyok Magamon nem sajnálkozom, nem könyörülök, mert életemet hosszú, szakadatlan harezoknak szán-

tam. A
szét é
a hog
Azokn
lenné

mén
zadh
sége
szes
hábo

tam. A míg egyedül élek, nem lehetek szerencsétlen. Ám zuzzák szét életem sivár, egyedül álló szikláját, nem fogom érezni, mint a hogy a szikla nem érzi, ha összezuzzák. Csak másokat szeretek. Azoknak szerencsétlensége, a kiket szeretek, engem is szerencsétlenné teszen.“

Lassalle Ferdinánd.

„Életemet egy szent ügynek, a legmesszebb menő következményeig a nép ügyének áldoztam. Ez az ügy már ebben a században győzedelmeskedni fog, habár hiveinek addig számos vereséget és sok veszedelmet fog okozni. Ebben a küzdelemben vésszes helyzetekbe jöhetnek. S ha feleségem lesz, életének házáat egy háborgó tüzhányó hegy tetejére építi. Vajjon lesz-e bátorsága,

hogy kudarcz esetén megossa velem a száműzetést, a fogságot, a szegénységet. sőt talán a halált is?”

Egy más helyen elmondja Lassalle, hogy zsidó, de nem hisz vallásában, azonban még sem keresztelkedhetik ki, mert nem akar hazudni. Másrészt pedig „olyan pártnak a tagja, a melynek jel-szava az, hogy sohasem szabad előítéletek előtt meghajolni, soha sem szabad színelni, mert az gyávaság lenne.”

Lassalle hitt eszméinek diadalában. Ezt elárulja következő vallomása: „Ha bizonyos események bekövetkeznek, megtörténhetik, hogy ha nőmmé lesz, élete mozgalmas és fényes lesz. Ámde Zsófi (ez volt kedvesének a neve) ilyen nagy dolgot a mely az egész emberiség megfeszített fáradozásának czélja, nem szabad az egyéni boldogság spekulációjává aljasítani.”

Küzdemeiről többek közt így nyilatkozik: „Én a tehetetlen, fiatal zsidó, harczot kezdtem a legveszedelmesebb hatalmakkal, egy magam szembe álltam az egész világgal, a rang hatalmaival, az egész arisztokráciával, a teméntelen gazdagság hatalmával, a kormány és a különféle hivatalnokok ellen, a kik mindenkor, természetyszerű szövetségesei a rangnak és a gazdagságnak, hadat üzentem az elképzelhető összes előítéleteknek.”

Nem tulzás, ha ennek a lankadatlan harcznak eredményeül rójják fel az általános választói jogot, a melyet röviddel Lassalle halála után Németországban törvénynyé emeltek.

A rajongó lelkű, deli férfit harminczkilencz éves korában a szerelem ölte meg. Szeretett egy nőt, a ki miatt párbajt vívott. A buta pisztolygolyó kioltotta a legnemesebben gondolkodó férfiú életét.

Augusztus 31-én, halálának napján az egész világ munkálkodó népe megemlékezik Lassalle Ferdinándról, a kiből tisztelti szabadságának, jogainak, igazságainak, a tudás hatalmával felfegyverkezett rettenhetlen előharczosát.

Mezőfi Vilmos.

A vadak erkölese.

A vademberek viselete a hold és napfogyatkozás ideje alatt bizonyítja, hogy mily kevés értelmök van. Az egész világon úgy találjuk, hogy a vad népek a napot és holdat élő lényeknek képzelik, és azt hiszik, hogy a fogyatkozások azalatt egymással veszednek, vagy a légben levő gonosz szellemek által támadtatnak meg. Ámbár előttünk nevetségesnek látszik, de igen természetes, hogy a vademberek mindent elkövetnek arra nézve, hogy a nap- és holdnak segítségökre legyenek.

A grönlandi benszüllöttek a nap- és holdat testvéreknek tartják; a nap a nő, a hold a fitestvér, és ez utóbbi mindig kergeti testvérét. A holdfogyatkozás ideje alatt azt hiszik, hogy a hold az ő házokba lép, hogy a becses bőröket, táplálékokat elvegye és azokat, kik a mértékletesség szabályai ellen vétettek, megölje; ugyanezért minden becses portékájokat elrejtik; — a férfiak a ház tetejére

viszik ládájakat és rézedényöket hatalmasan verik, hogy e lármával megijesszék a holdat és rendes helyét az égen elfoglaltassák vele.

A napfogyatkozás alatt a nők a kutyák fülét csipdesik; ha visit a kutya, bizonyos jel, hogy a világ vége még nem következett be.

A vademberek a mennydörgést néha istennek, néha az ég szavának hiszik. „Egy éjjel, egy Picheto nevű északamerikai indusfőnök nagyon megijedt az erősen dühöngő égi háborútól, felkelt, dohánynyal kínálta meg a mennydörgést, kérve, hogy hallgasson el már.“

Virginiában és Floridában a bensülöttek nem a jó, hanem a gonosz szellemeket imádják, „mert — hitök szerint — a gonosz szellemet meg kell, és meg lehet nyerni és lágyítani, a jót szükségtelen imádni; tudni való, hogy az anélkül is minden tőle telhető jóval elárasztja őket.

Az istenről való fogalmakat nagyon jól jellemzi a következő kifakadás. — Az eesai arabiai törzsből egy vén asszonynak a fogá fájt és a következő imádságot mondta: „Oh! Isten bár a fogad is ily kegyetlenül fájna mint az enyim! és inyhusod fájdalom miatt olyan szenvedéseket állnál ki mint én!“

Midőn Nyugot-Afrikában, Singa nevű királynétől Merolla kapuczinus ténitő azt kérdezte: „hogya mit gondola, ki teremtette a világot?“ — a királyné minden habozás nélkül azt válaszolta: „Öseim.“ — „Hát fenséged — kérdezé a ténitő — van-e olya hatalmas mint ősei voltak?“ „Sokkal hatalmasabb — válaszolá a nő — mert én a Matamba országnak is királynéja vagyok.“

Ebből látszik, hogy a világ teremtéséről milyen fogalma volt. A guineai szerecsenek azt hiszik, hogy az embert egy nagy fekete pök teremtette. A chittagongi kumisok hiszik, hogy a világot, fákat és csuszó-mászó állatokat az isten teremtette, egy férfit és egy nőt is akart agyagból teremteni, de minden éjjel, midőn az isten elaludt, egy nagy kígyó ment oda és az isten nappali munkáját megette. Végre az isten egy kutyát teremtett, a kutya elkergette a kígyót és az isten bevégezhette az ember teremtését.

Hosszas ideig igyekeztek egy igen értelmes és tanulékony ausztráliaival megértetni, hogy a testtől független lélek létezik, de a vadember olya furesának találta az okoskodást, hogy alig tudta komoly arczezal végig hallgatni, mindig keresett valami ürügyet az eltávozásra. Egyszer utána mentek és látták, hogy egy szegletbe huzódott, hol igen jóízűen kaczagta a fehér embereknek azt a nevetséges eszméjét, hogy halála után az ember kar, láb, fő, szája és evés nélkül is élhet és mozoghat.

A vitiaiak azt hiszik: hogy egy más világban ujra születnek, még pedig ugyanazon állapotban, melyben e földet elhagyták; tehát igyekeznek, hogy betegeskedés és öregségi elgyengülés előtt haljanak meg.

Midőn a vitiai ember érzi, hogy öregszik, figyelmezteti gyer-

mekeit, hogy már elérkezett halálának ideje. — Ha a szüle elhanyagolja e figyelmeztetést, gyermekei juttatják eszébe. — A család összegyül, étkezik, egy napot határoznak és megássák a sirt. Az idő s személy kétféle halál közt választhat, a megfojtás és az elevenen való eltemetés között.

A köszönés módja néha nagyon különös és érzelmük kifejezése különbözik a miénktől. Mi előttünk úgy tetszik, hogy a csók „a szeretet természetes nyelve.” — „Bizonyos, hogy a csók a természet ösztöne és az első csók az első szerelemtől kezdődik.”

De úgy látszik, hogy ez nagy tévedés. Mert az ausztráliaiak, új-zélandiak, a pápuák és eszkimók teljességgel nem ismerik a csók élvezetét.

A polynéziaiak és malájok mindig leülnek, ha egy felebb-valójukkal beszélnek. A chinaiak hasonló alkalommal az előkelők iránt való tiszteletüket a kalapjuk feltevesésével mutatják ki. A mallicollok csudálkozásukat fütyüléssel nyilvánítják. A kafferek is fütyüléssel fejezik ki bámulatukat. A csendestenger szigetein, India némely részeiben és Afrikában is több helyt a fensőbbjeik iránt való tiszteletet azzal fejezik ki, hogy hátat fordítanak. Azt erősítik, hogy az eszkimóknak egy néptörzsénél nagy megtiszteltetés jele, ha meghuzzák az ember orrát. Az arapahoeknál a köszönés módja abban áll, hogy az idegennek az orrát a hüvelyk- és mutató-ujjakkal megszorítják.

A vadnépeknél a tánczot nem lehet csupán csak mulatságnak tekinteni. A táncz komoly és fontos foglalatosság, mely a vadnépeknél az élet minden nyilvános és benső eseményeibe bele van szöve. — Ha két amerikai néptörzs között az összeköttetés szükségessé válik, a követ a béke jelvényét ünnepélyes táncz kíséretében adja át; a másik törzs előjárója hasonló táncz lépésekben közeledik és a béke jelvényét úgy veszi át.

Ha ellenségöknek háborut izennek, neheztelésöket és az általok tervelt boszus érzetet táncz által fejezik ki. Ha az istenek haragját akarják lecsillapítani, vagy jótéteményeiért hálát adni, vagy barátjok halálát megsiratni, mindenik állapotra külön alkalomszerű tánczuk van, mely által érzelmüket különféle képen adják vissza.

Ha valaki beteg, mint leghatásosabb gyógyszert a tánczot ajánlják, — ha olyan rosszul van, hogy a táncz fáradságát nem állja ki, akkor az orvos tánczol helyette, mintha mozgása eredménye a betegre átvihető volna.“

A Braziliában lakó néptörzsek nem ismernek más istenitiszteletet mint a tánczot, még pedig roppant zajos hangszerek kíséretében.

Ez az eszme különben nem kizárólagosan a vadnépeké. A tánczot Socrates a görög bölcse is a vallási szertartás egy részének tekintette, — Dávid zsidó király is hasonló véleményben volt.

Anyám.

A „Népolvasótár“ számára írta: Csizmadia Sándor.

A képzeletnek lenge szárnyán
Elszáll lelkem tehozzád jó anyám.
Gyakorta én nem is veszem észre,
Csak mikor ott van a kedves tanyán.
Ő megérti a messzeségen át,
Az édes anya hívó szózatát.

Szegény anyám hányszor nem sírsz te még,
A viszontlátás öröme felett;
És elválásunk fájdalomainál,
Hányszor hullatsz te még bus könnyeket.
Oh, hogy egyebet én nem adhatok!
Tenéked csak keservet, bánatot.

Rég volt, hogy kebledről leszakadék,
Hogy léptem a világ zajába én.
Ah, akkor még szívem édenében,
Virágokat növelt a szép remény;
De hamar jött az ősz dérharmonata . . .
Mi megmaradt — az az édes anya.

Édes anya, — mi rejlik e szóban!
Kimondani ezt még nem is lehet.
De a szívnek minden rejtekében,
Fölriva van reá a felelet . . .
E világon, ha mindent felednék,
De nem soha anyám szeretetét.

Ki mondja azt az édes anyának,
Ki mondja, hogy szeresse gyermekét?
Nem kényszeríti azt reá törvény,
Mégis kitárja bátran kebelét.
Ha gyermekét veszély fenyegeti,
Élete árán kész megvédeni.

Szerencse, ha talán reád mosolyg,
Szívének úgy örömet szeresel.
Ha ellened irigyek támadnak,
Egy világ ellen védelmedre kél.
Ha sorscsapás szived kivérezí,
Százszorta jobban fúj az ő neki.

*Anyám tenéked én mit adhatok,
Tengernyi bút, kicsinyke örömet.
Nyugodnod kén' életed alkonyán,
Es rettegés a nyugalom neked.
„Fiad jól van“! — hiába mondanák —
Aggodásod el nem oszlathatnák.*

*Nem verbuváltak engemet oda,
Vörös zászló alatt önkényt megyek,
Ha a zászló győz én vele győzök.
Ha elbukik, — vele én elveszek.
Börtönbe vagy akasztófán talán . . . .
De értem ne szégyeld magad anyám.*

Jézus a harez barátja volt.

Irta: Weitling Vilmos.

János evangéliuma 18. részének 39. szakaszában ezt olvassuk: „Felele Jézus: Az én országom nem e világból való; ha e világból való volna az én országom, az én szolgálaim vitézkednének, ám de az én országom nem e világból való.“

Ezt válaszolta Jézus Pilátusnak, amikor azt megkérdezte, hogy a zsidóknak királya akar-e lenni? A tulbuzgók erre az állításra támaszkodnak, hogy a keresztyénség elvét az eszmények világába átvihessék, hogy a föld berendezését a mai módon a diplomatáknak tetszően fentarhassák. A cél az, hogy a szegénységet és a nyomoruságot a tulvilági üdvvel kecsegtessék és ilyen módon egyesek természetes vágyait fékezzék mások természetellenes vágyainak előnyére. Csakhogy ellefejtik, hogy amikor Jézus ezt mondta, törvény előtt állott és nagy oka volt rá, hogy szójátékokkal kivágja magát a fogas kérdések csabdáiból. Az a kijelentése, hogy az én országom nem e világból való, leplezte valódi nézeteit. Hiszen tovább ezt mondja: „Különben az én szolgálaim vitézkednének, *ámde* az én országom nem e világból való.“ Az „ámde“ szón van itt a súly, mert azt jelenti, „mert nem jönnek, hogy harcoljanak“, az én országom nem e világból való.

Jézus nagyon jól tudta, hogy az a feladat, amelyet maga elé tűzött, tanítással és szónoklással meg nem oldható, hogy a tanítás és a gyakorlati megvalósulást a kard választja el, amelyet nem lehet átugrani. Nem is félt ettől a kardtól, nem félt a hareztól, amelyet több ízben dicsőített.

Luká
35. Mikor
nélkül, vo
sem. 36.
elővegye
el felsőru

E té
zsarnoksá
Eddig Jéz
nak le a
miközben
folytán hi
halálát é
hogy tani
dölését,
ellen, a
vagy zseh
szükséges
hogy sen
annak an
nincsen p
megtöltse
le a türe
zókat me

Hét
munkás
egy kis
nélkül u
az erköl
szedjék.
nevelését
de gond
lásszobá
és gyerm
hogy mi
a lopás
kenyeret

*) I
különösen

Lukács evangéliumának 22. részében azt mondja Jézus: 35. Mikor titeket elbocsátalak erszény nélkül, táská nélkül és saru nélkül, volt-e valami fogyatkozástok? Ők pedig mondának: Semmi sem. 36. Mondá azért nékik: De most, akinek erszénye vagyon elővegye azt, hasonlatosképen a táskát is és akinek nincsen, adja el felső ruháját és vegyen *kardot*.

E tételből igazolni lehet a társadalmi rendetlenség, a tulajdon zsarnoksága, a pénzrendszer okozta elnyomás ellen való ellenállást. Eddig Jézus tanítványainak állandóan azt tanácsolta, hogy mondjanak le a pénzről, ruhákról és egyéb tulajdonról, mert tudta, hogy miközben hirdeti a szabadságot, tanítványai a vendégszeretet folytán hiányt semmiben sem fognak szenvedni. Miután azonban halálát és a közelgő üldözéseket előre látta, amint tapasztalta, hogy tanításának véget akarnak vetni, hogy építményének rombadőlését, hiveinek szétzavarását megboszulja: a végső eszközök ellen, a végső eszközök alkalmazását javasolta. Akinek erszénye vagy zsebe van, akinek kilátása van megélhetésre és rendelkezik a szükséges eszközökkel: ám szerezze meg, de aki oly szegény, hogy sem erszénye, sem zsebe sincs, adja el a ruháját is, hogy annak arán kardot vásároljon. Ami annyit tesz, hogy akinek nincsen pénze és nincsen zsebe, hogy azt a többiekhez hasonlóan megtöltse, az ne tűrje tovább az inséget és nélkülözést, mondjon le a türelemről, vásároljon kardot és lásson utána, hogy a hiányzókat megszerezze.

Tragédia a fegyházban.*)

Irta: **Hugó Viktor** (Franciaiából).

Hét-nyolcz évvel ezelőtt egy Gueux Klaudius nevű szegény munkás élt Párisban. Egy leány lakott vele, aki szeretője volt, és egy kis gyermek, szerelmök záloga. A dolgokat minden szépités nélkül úgy mondom el, ahogy vannak, az olvasóra bizom, hogy az erkölesi igazságokat, melyeket a tények utjokba hintenek, felfedjék. A munkás derék, ügyes, értelmes ember volt, elhanyagolt nevelését a természet gazdagon kárpótolta, olvasni nem tudott; de gondolkozni tudott. Egy télen munkahiány állott be. A kis padlásszobában sem tűz, sem kenyér nem volt. — A munkás, kedvese és gyermeke fáztak és éheztek. A férfi lopott. Én nem tudom, hogy mit, azt sem tudom, hogy hol lopott. De azt tudom, hogy a lopás eredménye a nőre és gyermekére három napra való kenyeret, meleg szobát, a férfira pedig öt évi börtönt hozott.

*) Erre a gyönyörű elbeszélésre, amely nagy igazságokat tartalmaz, különösen felhívjuk olvasóink figyelmét.

A férfiut a claivauxi központi fegyintézetbe küldték, hogy idejét itt töltsse ki. Claivaux apátság volt, melyből varat, czella, melyből kunyhót, oltár, melyből bitófát csináltak. — Midőn haladásról beszélünk, némely emberek így értelmezik és így foganatosítják. Az általunk felvett szó alá ime ezt a dolgot csusztatják. Folytassuk! Ide érkezve, éjszakára börtönbe tették, nappal a műhelyben dolgoztatták. — Nem a műhelyt kárhoztatom. Gueux Klaudius, aki a minap még becsületes munkás volt, jelenleg tolvaj, — igen méltóságteljes komoly alak volt. Szép, magas homlok, melyen ifjúsága daczára néhány redő vonult végig, a dus fekete haj közé ezüst szálak vegyültek, a szabályos izevetű szemöldök alatt erősen bemélyedt szelid kifejezésű szemek, szabályos orr, tág orrlyukak, előre álló áll, gunyoros ajkak. Feltűnő szép fő volt. Meglátjuk, hogy a társadalom mit csinált belőle. Kevés szóval élt, taglejtése ritka, egész lényén valami parancsoló ömlött el, mi környezetét önkényt engedelmességre készítetvé, arczkifejezése merengő, gondolkozó, inkább komoly, mint szenvedő. — Pedig sokat szenvedett.

Abban az osztályban, melybe Klaudiust zárták, volt egy műhelyigazgató, valami börtönőrféle tiszt, ki egy személyben munkafelügyelő és kereskedő volt, ki ugyanegy időben a munkásnak megrendelést és a fogolynak fenyegetést oszt, ki kezébe szerszámot ad, lábadra bilincseket ver. — Ez az ember nemének egy különös változata volt, nyers, zsarnoki saját eszméinek engedelmeskedő, röviden bánt el mindennel, és mindig tekintélyére hivatkozott; különben alkalmilag vig czimbora és jó pajtás volt, sőt néha dévajkodott és talpraesett tréfái voltak; inkább szigorú, mint szilárd; senkivel sem okoskodott, még magával sem, hihetőleg jó apa és jó férj, ami kötelesség, de nem erény; egy szóval, nem gonosz — de — rossz. Egy volt azon emberek közül, kikben semmi ruganyosság nincsen és rokonszenves rezgést semmi sem idéz elő, és kikről minden eszme és minden érzelem rokonszenves viszhang nélkül verődik vissza, kiknek haragjuk jég hideg, gyűlöletük mogorva, dühök néma, minden felindulás nélküli, kik tűzbe jönnek anélkül, hogy felhevülnének, kiknek vérmelegségök semmi, gyakran azt gondolná az ember, hogy fából vannak; hol az egyik vég lángol, a másik hideg.

Ez embernek főjellembonása az önfejű szívósság volt. — Büszke volt szívósságára és Napoleonhoz hasonlította magát. Ez csak távlati csalódás. Sokakat bolonddá tesz; vannak emberek, kik bizonyos távolságból a szívósságot akaraterőnek és a gyertyát csillagnak nézik.

Midőn tehát ez az ember azt, amit ő akaratanak nevezett, valami nevetséges vagy képtelen dologra alkalmazta, akkor felémelt fővel tört tüskénbokron keresztül, egész addig, míg azt a nevetséges vagy képtelen dolgot keresztül nem vitte. Önfejűség értelem nélkül annyi, mint a bárgyúsághoz toldott ostobaság. — Szerfelett messze megy. Midőn egy titkos vagy nyilvános szerencsétlenség meg rajtunk keresztül, ha a földön heverő romokat

vizsgáljuk, rendesen arra a felfedezésre jutunk, hogy a romba dőlt állvány egy magára sokat tartó, középszerű, makacs és önhitt ember esetlen vaksága által volt összeállítva: — a világban sok ilyen nyakas és megátalkodott apró végzetek vannak, kik magokat gondviselésnek képzelik.

Ime, a clairvaxi központi börtön műhelyeinek az igazgatója ilyen ember volt. — Ime, ez volt az az aczél, melylyel a társadalom naponta a foglyokra ütött, hogy belőlük szikrákat csaljon ki. Az a szikra, melyet az ilyen aczél az ezekhez hasonló kovából csal ki, gyakran tűzvészeket éleszt.

Már mondtuk, hogy midőn Klaudius Clairvauxba érkezett, műhelybe osztották és munkához állították. — A műhely igazgatója megismerkedett vele, felismerte benne a jó munkást, és jól bánt vele. Sőt, ugylátszik, hogy egy nap derült kedélyben lévén és látva, hogy Klaudius nagyon szomorú, mert ez ember mindig arra gondolt, kit feleségének nevezett, az igazgató tehát tréfás modorban, hogy mulattassa és egyuttal vigasztalja, elbeszélte, hogy az a szerencsétlen nő, kiért annyit busul, nyilvános kéjhölgygyé lett. Klaudius hidegen kérdezte, hogy hát a gyermekből mi lett. Nem tudtak megmondani.

Néhány hónap mulva Klaudius megszokta a börtön levegőjét és semmire se látszott többé gondolni. Bizonyos komoly nyugalom, mely jellemének sajátja volt, vett erőt rajta.

Ugyanez idő lefolyása alatt Klaudius mindenik fogolytársa felett különös fensőséget gyakorolt; mintha valami hallgatag közmegegyezés útján történt volna, melyről senkisé sem tudta, hogy miért van, még maga Klaudius sem; ez emberek tőle kértek tanácsot, halgatták, csodáltak és utánozták, ami pedig az utolsó fok a csodálás lépesőzetén. E szilaj és engedetlen természetnek parancsolni tudni, nem volt közönséges dicsőség. Ő maga sem tudta, hogy miképen jutott e hatalomra. A szemében volt egy sajátságos tekintet, egy — kifejezés — innét jött az egész. Az ember szeme olyan átlátszó ablak, melyen keresztül a fejében megforduló gondolatokat tisztán láthatni.

Tégy egy olyan embert, ki gondolkozni tud, olyanok közé, kik e tehetséggel nem birnak, és meglásd, hogy egy bizonyos idő mulva az ellenállhatatlan vonzódás törvényének engedve, a zavaros agyvelők egész alázatossággal és csodálással a sugárzó agyvelő körül fognak forogni. Vannak emberek, kik vasak, és mások, kik mágnesek. Klaudius mágnes volt. Tehát alig három hónap alatt Klaudius a műhely rendje, törvénye és lelke lett. Delejes hatása következtében társai mind körülte forogtak. — Pillanatokra ő maga is kételkedett, hogy király-e vagy fogoly, olyan forma alatt mint a bibornokaival rabságban levő pápa.

Ennek igen természetes ellenhatása az volt, a mi minden fokon egyaránt bekövetkezik, hogy miután a foglyok szerették, a börtön-örök gyűlölték. Ez mindig így szokott lenni. A népszerűség sohasem megy kegyvesztés nélkül. A rabszolgák szeretete mindig a gazdák gyűlöletével jár. Gueux Klaudius nagy étü ember volt.

Életszervezetének ez egy sajátsága volt. E gyomrot két embernek rendes tápláléka sem elégítette ki. Cotadillának volt ehhez hasonló étvágya, az csak nevette; de, ami egy hercegnek, egy spanyol grófnak, kinek ötszáz birkája van, jókedvre és nevetésre ad okot, egy szegény munkásnak, egy szerencsétlen fogolynak terhes csapás.

Midőn Gueux Klaudius szabad ember volt, és padlásszobájában egész nap dolgozott, négy font kenyeret szerzett és azt mind megette. Klaudius a börtönben szintén egész nap dolgozott, és változhatatlanul másfélfont kenyeret és négy lat hust kapott. — Az ételosztalék szabályszerű, kérlelhetetlen. — Tehát Klaudius a clairvauxi börtönben rendesen éhezett. Éhezett, — ennyi az egész. Sohasem beszélt róla. — Ez volt a természete. Egy nap, midőn kevés ételrészletét nagy mohósággal felfalta és dologhoz kezdett azon reményben, hogy az éhséget a munka által megcsalja, nagy változás történt sorsában. Fogolytársai vidáman étkeztek. Egy halvány, sovány, gyenge, beteges ifju Klaudius mellé állott. Kését és ételrészletét, melyhez még hozzá sem nyult, a kezében tartotta. Klaudius mellett megállott, rá nézett, látszott rajta, hogy szeretne valamit mondani, de nincs bátorsága hozzá. Az ifju közelléte, a kenyér és a sültus látása terhére volt Klaudiusnak.

— Mit akarsz? — kérdé végre nagyhevesen.

— Egy szivességre kérlek — válaszolá a bátortalan ifju.

— Mondd hát, hogy mit akarsz? — folytató Klaudius.

— Segíts ezt a hust elfogyasztani. Nekem nagyon sok.

Klaudius büszke szeméből egy pár könnyesepp csordult. A kést elvette, az ifju ételét két egyenlő részre osztotta, az egyik részt elvette, és megette.

— Köszönöm — mondá az ifju. Ha akarod és elfogadod, ezután minden nap megosztjuk.

— Hogy hívják? — kérdé Klaudius.

— Albinnak.

— Miért vagy itt?

— Mert loptam — mondá Albin.

— Én is loptam — válaszolá Klaudius.

(Folyt. köv.)

Áldomás.

— Steecheti Lőrincz. —

Nóták zajától hangzik az éjjel,

Rózsafüzér függ fejemnél széjjel.

Lakománk víg, van a kehelynek dolga...

— Bort ide, szolgál!

Balga! szerelemre pazarlám életem,

Teljes lelkemből szerettem, kértem;

Sovárogtam Erte, aludni se birtam,

Könyörögtem sírtam.

Balga! ki hittem asszonyi szónak,
Női szerelmet hittem valónak!
Csalfa, silány mind, esküje se számít.
Nem szeret ámit,

Meghalt a hűség, a remény, minden.
Önholtom gyászát hordom szivemben.
Nem itt a helyem, de a koporsóba . . .
— Bort ide, szolgál!

Zempléni Árpád.

A papok a nőkről.

Hardy Nátán nevű angol pap a templomban tartott esketés után a következő „épületes” beszédet mondotta:

„Az asszonyok tökéletes szerelmével nagyon megegyező, hogy féljenek egy kissé férjeiktől. Ez az állapot mind a két félre kedvező; mert a nők kedvkeresőbbek lesznek, az a bizonyos tartózkodás, nehogy férjeik elégedetlenségét felköltsék, szolgálatkészségöket és serénységöket növeli, a férj elismerése és helyeslése a nők boldogságát is fokozza.”

„A természetben — úgy mond — mindennek van társa: Az égnek a föld a felesége; a napnak a hold a férje; a száraz földnek tenger a társa. A test szoros szövetségben van a lélekkel. Az emberi test párosan van alkotva, hogy ez által a házasságot jelenítse: két kar — két fül — két orr — két orlyuk — két ajak — két csipő — két láb — két kéz. Tehát méltán következik, hogy a párosan alkotott testnek természetes joga van, magának társat követelni.”

E buta beszédet igen kielégítő és épületes elmélkedésnek tartották.

Egy másik Villiam Secker nevű pap egy esketés alkalmával a következő furcsaságokkal és hasonlatosságokkal kedveskedett:

„Az asszony szelid legyen, mert a veszekedő és házsártos természetű asszony a férj szerelmét megzavarja. — Mint a két égő gyertya világa, a férj és feleség is azon legyenek, hogy egymás fényoldalát megvilágítsák; mint két szál virágnak illata egyesüljenek; mint két jól hangolt hangszer beszédök, gondolatuk és érzelmök folytonos jó harmoniában legyen; mint két egymás mellett csergedező patak, igyekezzenek egyesülni és egy mederben nagy folyót csinálni.

„Vetélkedjenek, hogy a szorgalomban melyik tesz túl a másikon és gyermekeik javát melyik segítheti jobban elő. — Vegyének példát a szemétdombon kapargáló kakas- és tyukról, egyformán kapargáljanak, hogy az összegyűlt csirkéknek legyen mit enni. A házasság olyan legyen, mint a jó zár, mely inkább összetörik, mint kinyíljék.”

* Figyelmezteti a férfiakat, hogy a szép külsőre ne építsenek sokat, inkább a kellemet és jó szívet keressék, ezek becsesebb tulajdonságok a szépségnél: „a fehér tollu hattyunak fekete husa van!”

A női nem gyarlóságaihoz mért böles tanácsai után a férfiakhoz fordul; figyelmezteti a férjet, hogy szorgalmatos és gyöngéd legyen, a veszőt, soha se alkalmazza, még indulatos perczeiben is őrizkedjék a durvaságtól, nejét rossz szóval se illesse. Nagyon könnyű — de nagyon vétkes dolog, a gyöngé női nemmel szemben a mézáróst játszani, — hiszen a karja csak ölelésre való.

Secker illő megvetéssel szól azon férfiakról is, kik a nőkre következő kisebbitő hasonlatosságokat alkalmazzák:

„A nők olyanok, mint felleg az égen, folt a napban, gyer-tyának a hamva és dudva a kertben.“

Nemzetgazdasági igazságok.

Telekárak emelkedése. A telkek árában idővel beálló emelkedések különösen a városokban és környékükön igen rövid időközökben és meglepő mértékben lépnek fel. D'Avenel szerint Páris mai területén a 15. században egy négyszög méter ára 1 kr. volt. A 16-ik században 28 kr. A 17-ik században 2 frt 25 kr. A 18-ik században 14 frt a telek ára m²-enkint. Jelenleg a telek ára már 65 frtra emelkedett. A telkeknek ez az emelkedése ellenérték nélküli ajándék a telektulajdonosok részére. Azok, kiknek javára esett ez az értékelkedés: még az ujjukat se mozgatták a zsebre rakott nyereségért. Gyorsan fejlődő nagyvárosokban (Budapest és főképp *Újpest*) az ily emelkedések rövidebb időben mennek végbe; a minnek következménye a ház- és lakbér óriási emelkedése és szinte lehetetlenné tétele a telkek közhasznú értékesítésének. (Parkok, játszóterek, nyilvános intézetek stb.) E tények teszik kívánatosá a telkeknek a társadalom tulajdonába való átmenetelét.

A nyolczórai munkaidő kérdéséhez. Bebelnek a „*Népolvasó-tár*“-ban megjelent cikke után igen kevés az, a mit még bizonyítás céljából fel lehet hozni. A bizonyítás legérdekesebb része az, midőn a 8 órás munkaidőt egyenesen a munkaadók érdekében levőnek mondja. És ezt be is bizonyítja az időre (nap vagy hétszám szerint) dolgozó munkánál, mert ha hatályosabb munka mellett kevesebb óra alatt többet végez a munkás: a vállalkozó haszna kétségen felül áll. De hogy alakulnak a viszonyok az accord-munka mellett? Hisz ott az elért eredményekhez képest díjjazzák a munkást; hol látja itt a munkaadó a 8 órás munkával járó hatályosabb munka hasznát? Először is a munka minőségében; a munkaeszközök kisebb rongálatában stb. De a mai körülmények között a termelésnél nagy szerepet játszik az idő. A vállalkozó nem láthatja pontosan előre a jövődő átalakulást. Érdekében áll tehát a nyers anyagot mielőbb feldolgoztatni és pénzért eladni. Minél hamarabb történik ez a feldolgozás, annál kisebb

az időbel-
rabb térü-
tatik elő.
teszik a m-
adók érd-

Mez-

béke“, cz-
noknak in-
Könyvéne-
nyesek já-
e szeren-
frt. Kis-J-
221 frt.
Gyapjun-
csuthon-
vásárt 13-
152 frt.
Alesuthon-
168 frt.
frt. Mart-
91 frt. M-
sitásának
világosul-

)(

I.

szobát k-

II.

I.

II.

restellem

s így tö-

)(

Bi-

Va-

hentesse

A szeren-

mulva m-

—
öngyilko

—
hirt ad

Andrée

az időbeli koczkázata. Azonkívül a beruházott tőke kamatai hamarabb térülnek meg, ha az elérni óhajtott árucezikk hamarabb állítatik elő. Ezek az okok még az accord-munkánál is kívánatossá teszik a munkaidő leszállítását. Nemcsak a munkások, de a munkaadók érdekében is.

Mezőgazdasági munkások helyzete. Dr. Gaal Jenő „Társadalmi béke“ című újabb könyvében József főherczeg uradalmait olyanoknak írja le, melyekbe bejutni kiváló szerencseszámba megy. Könyvének 226. oldalán aztán statistice állítja össze a szegődményesek járandóságainak összes értékét. Hadd álljon itt már most e szerencsés emberek évi jövedelme: *Öregbéres*: Alesuthon 190 frt. Kis-Jenőn 197 frt 50 kr. Gyapjun 229 frt 60 kr. Martonvásárt 221 frt. *Szekerésbéres*: Alesuthon 174 frt. Kisjenőn 152 frt. Gyapjun 140 frt. Martonvásárt 152 frt 50 kr. *Gyalogbéres*: Alesuthon 152 frt 50 kr. Kisjenőn 146 frt. Gyapjun 140 frt. Martonvásárt 132 frt 50 kr. *Igáskocsis*: Alesuthon 182 frt. Kisjenőn 152 frt. Gyapjun 140 frt. Martonvásárt 152 frt 55 kr. *Közjuhász*: Alesuthon 155 frt. Kisjenőn 152 frt. Gyapjun 140 frt. Martonvásárt 168 frt. *Csósz*: Alesuthon 196 frt. Kisjenőn 146 frt. Gyapjun 166 frt. Martonvásárt 186 frt. *Ostoros*: Alesuthon 82 frt. Kisjenőn 91 frt. Már most, hogy lehessen hitelt adni Gaal Jenő dr. biztosításának, hogy „a főherczegi uradalmak cselédjei a népesség fölvilágosultabb elemeit képezik.“

Humor.

)(Szempont.

I. jogász: Te Béla, mért veszel mindig olyan drága hónapos szobát ki?

II. jogász: Takarékosági szempontból.

I. jogász: Ugyan?

II. jogász: Tudod, barátom, az olesó hónaposszoba árát restellem ki nem fizetni; de a drágával bátran adós maradok s így több pénzem marad.

)(Enyhítő körülmény.

Biró: volt már gyakrabban büntetve?

Vádlott: Voltam már, igaz, de gyakran fel is mentettek.

Világkrónika.

— **Megsült hentes.** Tarnovitz (Galiczia) városban egy hentesegéd bele esett egy fazékba, a melyben hust sütöttek. A szerencsétlén oly nehéz égési sebeket szenvedett, hogy kis idő múlva meghalt.

— **A nyomor.** Prágában egy házaspár a nyomor miatt öngyilkos lett. Az asszony áldott állapotban volt.

— **Hír Andrééről.** Ismét elfogtak egy galambot, amely hirt ad Andrééről, a merész északsarki utazóról. A hír szerint Andréé él és kutat.

— **Revolveres pap.** Washingtonban (Amerika) egy pap a szószékről rálőtt hiveire, mert azok prédikációja közben piszogni mertek. Isten „jámbor szolgája“ egy három éves leányt halálra sebesített.

— **Kellemes ébredés.** Karlsbadba (hires fürdőhely) utazott, teli bugyelárisal egy prágai gyáros. Az express gyorsvonat hálókocsijában nagyon kellemetlen volt ébredése. Mig aludt utitársa kilopta a zsebéből a teli tárczát és megszökött.

— **Vonat összeütközés.** Bécs mellett fekvő Wittmansdorfsban két személyvonat összeütközött. Három utas nehéz és három könnyebb sebet kapott.

— **Nagy vihar.** Sublin kormányzóságban (Oroszország) óriási vihar dühöngött. Egy csomó házat mint pelyhet a levegőbe kapott és elvitt a rettenetes orkán. Sok ember szerencsétlenül járt.

— **Udvarias tanács.** A zürichi (Svájcz) városi tanács határozatilag kimondotta, hogy a lóvasutakon a nők első sorban igényelhetik az ülőhelyeket.

— **Jól kezd.** St.-Kaloban (Franciaország) egy 14 éves fiu egy 64 éves pásztor álmban agyonszurt. A gyilkosságot a fiu azért követte el, mert az öreg pásztor azzal gyanúsította, hogy bemocskolta az ágát.

— **Viktória,** Ausztrália egyik államának kormánya 20000 márka jutalmat tűzött ki a legjobb bánya szellőztetőre. Ez az állam, a mint látjuk, szívéen hordja munkásainak érdekeit.

— **A fegyencz büne.** Krunétschan községben (Csehország) egy alig kiszabadult fegyencz anyját és nővérét kalapáccsal agyonverte.

— **Megint bomba.** Csodálatos módon röpkednek a bombák. Majd itt, majd ott robban föl egyik-másik és mindig akkor, ha valamely nagy urnak jó reklámul szolgálhat. Most megint Párisban robbant fel egy éppen akkor, a mikor a köztársaság elnöke készen volt, hogy Oroszországba utazzon. Kár persze, senkiben sem történt.

— **A szerelem.** Stollár Teréz, 25 éves szakácsnőre, Novotny Lajos 31 éves pékmunkás szerelemföltés miatt rálőtt és azután öngyilkos lett. A legény meghalt, a leány haldoklik. A szerelmi dráma Budapesten, egy liliom-utczai korcsmában történt. — **Ellmer Jozefin és Róza** 16—17 éves leányok a budapesti rakodó partról beleugrottak a Dunába, ahol nyomtalanul eltűntek. Mindketten szerettek, de a szeretett férfi nem lehetett az övék. Ez vitte szegényeket a halálba.

— **Vasuti szerencsétlenség.** A Berlinből Romába közlekedő gyorsvonat Botzen (Tirol) állomásnál kisiklott. A kisiklást egy hatalmas sziklatömb lezuhanása okozta. A vasuti személyzet közül 3 nehéz és 1 könnyebb sebet kapott.

— **Világjáró ujságírók.** Két amsterdami (Hollandia) ujságíró beutazza a világot és minden nagyobb városban előadásokat tartanak. A föld körüli utjukban a napokban érkeznek Budapestre.

Gazdaság.

A gabonaneműek mult heti árát a következő táblázat mutatja:

Gabonanem	Sulya amelyből 100 liter	Gabonaár készpénzben mtrm.-ként
	kgr.	
Buza bántási	77—81	12 frt — krtól 12 frt 30 krig
„ tiszavidéki	77—81	12 „ 15 „ 12 „ 25 „
„ pestvidéki	77—81	12 „ 10 „ 12 „ 60 „
„ fehérmezei	77—81	12 „ 15 „ 12 „ 65 „
„ bácskai	77—81	12 „ 95 „ 12 „ 60 „
Rozs I. rendű	76—78	8 „ 55 „ 8 „ 65 „
„ II. „	76—	8 „ 50 „ 8 „ 60 „
Árpa takarm.	70—72	6 „ 10 „ 6 „ 70 „
„ égetni való	—	6 „ 80 „ 7 „ 80 „
„ sörfőzésre	60—62	8 „ — „ 10 „ — „
Zab, uj	62—64	6 „ 30 „ 6 „ 50 „
Tengeri bánt. 0.	—	4 „ 95 „ 5 „ 05 „
„ máshonnét	—	4 „ 85 „ 4 „ 90 „
Repczekáposzta	—	12 „ 20 „ 13 „ — „
Köles	—	— „ — „ — „ — „

Szerkesztői üzenetek.

L. Béla Budapest. Az angol főkonzulátus VII., Erzsébet-körut 1. sz.: alkonzulátus V., Váci-körut 26. sz. Értesítést délelőtt 10—12 óráig adnak. — Az olasz főkonzulátus helyisége: VI., Felső-erdősor-utca 11 szám.

M. István Makó. Az elszámolás lelkiismeretességében cseppet sem kételkedtünk. M. le fog menni. Pénzt azért nem fogad el. Ha megy, a maga költségén teszi, hogy terjeszteni segítse a szent eszmét. Az elszámolás rendben van.

S. László Budapest. Gratulációját köszönjük. Olyan szakember részéről, mint ön, különösen jól esett.

D. Ferenc Zimony. Csalódik. A „Népolvasótár“ minden rétegben el van terjedve. És ha ön, amint írja, államhivatalnok, ugyancsak haszonnal lapozgathatja nemes eszméket hirdető füzeteket.

L. Mihály Pécs. Külön rovatot a tanügynek nem nyithatunk. A mi olvasó közönségünk nem a tanítókól áll, a mivel nem azt mondjuk, hogy a tanügy fontosságát tagadjuk.

R. Iván Erzsébetfalva. 1. Csak kis arányban. 2. Arra nincs gyógyszer. 3. Kátrányból és salétromból 4. Várja be türelemmel. Bármikor segítségére leszünk.

F. Sz. czipésmester Szeged. Helyesnek tartjuk tervét. Támogatni fogjuk.

K. Lajos Buziás Tanácsát követni fogjuk

U. Aladár Lipppa. Köszönjük, bár nem értjük figyelmeztetését. Poe Edgar korának legnagyobb erkölcsbírája volt. A mit irt annál mindig egy magasabb erkölcsi szempont vezérelte. A „fekete macska“ elbeszélésében is benne van ez a magasabb cél. Nem veszi észre, hogy az iszákosság, az állatok kinzása ellen irányulnak szavai?! Olvassa el újra, de figyelmesebben.

H. J. Halas. Megdöbbentő dolog. Gondoskodtunk, hogy a nyilvánosság elé jusson. Nem kell csüggedni. Miénk a jövő.

Sch. László Budapest. Nekünk hosszú mind a kettő. Bár élvezettel olvastuk el: nem közölhetjük. Kéziratát két napig megőrizzük, ha addig nem veszi vissza, nem vállalunk felelőséget érte.

M. G. Bács-Madaras. A könyv kiadóban tessék megrendelni a melyiket kívánja. A Népolvasótár most folyó regényénél érdekesebbet nem kívánhat.

P. Albert Budapest. Tessék Pollák Ignác Teréz-körut 26. sz. könyvkötőhöz fordulni. Munkájáért azonban felelőséget nem vállalunk.

A. B. Szentés. Képtalányokat nem készítünk beküldöttek után. Egyenlőség majd lesz! . . . Más könyvet legjobb akarat mellett sem küldhetünk most. Megkapja helyette a képet.

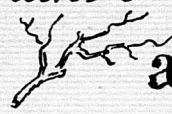

T. József H.-M.-Vásárhely. Fáradozásait hálás köszönettel fogadjuk.

B. Lajos Pécs. Nagyön kérjük lépjen érintkezésbe Sch. Károlylyal, Ágoston-u. 64. és mondja el neki panaszát. Legyen segítségére és akkor nem lesz késelem. Nekünk nincs tőkénk, tehát csak olvasóink áldozatkészsége tarthat fenn.

T. Ernő Budapest Mutatványszámot küldtünk. Köszönet.

Betűtalány.

Fuchs Imrétől

 az

A helyesen megfejtők közt első jutalom gyanánt egy humoros magánjelenetet, második jutalom gyanánt egy elbeszélést sorso-lunk ki.

A megfejtést, valamint a helyesen megfejtők névsorát a „Népolvasótár” 20. számában hozzuk.

Megfejtési határidő szeptember 5-e.

A „Népolvasótár” 16. számában közölt számrejtvény meg-fejtése:

4	5	6	10	15	=	40
5	6	10	15	4	=	40
6	10	15	4	5	=	40
10	15	4	5	6	=	40
15	4	5	6	10	=	40
40	40	40	40	40		

Az első jutalmat nyerte Korbély Anna, Csorba.

A második jutalmat nyerte Mikló István, Szvetenay-u. 7. sz. III. em. 32.

Helyesen megfejtették még a következők:

Budapestről: Dávid István, Bogyó Mór, Grosch István, Hosszu Mihály, Lausch Béla, Cziblik Adolf, Varga Béla, Stranzky András, Stern Salamon, Soós Gyula, Fábian János, Galambos István, Sipos Jenő, Szajkó József, Halász Vilmos, Stoffa Pál, Nikes Vilmos, Petra József, Kintli Pál, Szatmáry Ferencz, Pojtner József, Ivanits Mihály, Lakatos Sándor, Mikló István, Szilavetzky Rezső, Dr. Gombosy Béla, Fischer Mór, Patkovits Pál, Horváth Ferevez, Neuman Malvin, Schmiedt József, Schnadenberger Ferencz.

Vidékről: Popper Zsigmond Albert-Irsa, Bott Jakab Sebes-Kellemes, Regula Gusztáv Rozsnyó, Tautsa Sándor Csokonya, Gutman József, Muzslay Géza Arad, Poós Ferencz Jász-Apáthy, Krausz Anna Velence. Dundler Károly Arad, Hegedüs Ferencz Réde, Korbély Anna Csorna, Stoszjár Sámuel Rozsnyó, Ungar Jenő Miskolc, Hercznel István Debreczen, Nagy Ferencz Maros-Vásárhely, Tóth István, Égető János H.-M.-Vásárhely, Pap János Orlaj-Törék, Brüstl Lajos Pécs, Gromancsek János Zilah.

SZER

Budapest

a ho

Nyo
igazság
(Weitli
relmem.
— Külö

EL